

به نام خدا

طرح دوره دانشکده بهداشت و ایمنی

دفتر توسعه آموزش

تاریخ تنظیم: ۱۴۰۵/۷/۱

نام دوره (درس)		مقطع و رشته جمعیت هدف:
کیفیت زندگی سالمندان		کارشناسی ارشد سلامت سالمندی
کد درس / دروس پیش نیاز:		مکان برگزاری:
		دانشکده بهداشت و ایمنی
گروه آموزشی متولی: بهداشت عمومی		
تعداد کل واحد درس:	۱	کل مدت زمان تدریس: ۱۷ ساعت
تعداد واحد به تفکیک نظری ۱ عملی ۰	ع -	نظ ۱۷
روز/ساعت کلاس: شنبه ۸-۱۰		
شرح دوره:		
شاخصهای استاندارد زندگی نه تنها شامل ثروت و استخدام هستند، بلکه شامل محیط زیست سلامت جسمی و روانی، تحصیلات، تفریح و اوقات فراغت و تعلق اجتماعی نیز می شوند. امروزه در مقایسه اثربخشی و ارزش نسبی درمانهای متفاوت، تحقیقات، سیاست گذاری های بهداشتی، ارزیابی خدمات بهداشتی، درمان بیماران و بهبود رابطه پزشک و بیمار می توان کیفیت زندگی را به عنوان یک پیامد پر اهمیت اندازه گیری نمود. لازم است اندازه گیری سلامت و ارزیابی مداخلات بهداشتی علاوه بر شاخصهای فراوانی و شدت بیماری به سایر ارزشهای انسانی مانند کیفیت زندگی نیز توجه کنند.		
هدف کلی دوره:		
آشنایی دانشجویان با رویکرد مفهوم سازی و سنجش کیفیت زندگی در حوزه های سالمندی، سلامت و مراقبتهای اجتماعی است.		
اهداف اختصاصی دوره (رفتاری): ^۱ از فراگیر انتظار می رود در پایان دوره آموزشی بتواند:		
حیطه شناختی (Cognitive Domain) • یادآوری (Remember): تعریف کیفیت زندگی و ابعاد مختلف آن (جسمی، روانی، اجتماعی، معنوی) را به خاطر بسپارد و بازگو کند. • درک و فهم (Understand): تفاوت های بین مفاهیم «کیفیت زندگی»، «سلامت» و «بهبودی» را در سالمندان توضیح دهد و اهمیت رویکردهای مختلف را شرح دهد. • به کار بستن (Application): اصول و تکنیک های سنجش کیفیت زندگی را در موقعیت های واقعی (مانند مصاحبه با سالمند یا تحلیل داده های پرسشنامه) به کار گیرد. • تحلیل (Analysis): عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی سالمندان (مانند بیماری های مزمن، حمایت اجتماعی، وضعیت اقتصادی) را تحلیل کرده و ارتباط بین آنها را بررسی کند. • ارزشیابی (Evaluate): نقاط قوت و ضعف ابزارهای مختلف سنجش کیفیت زندگی (مانند SF-36، WHOQOL-OLD) را ارزیابی و نقد کند. • آفریدن (Create): یک برنامه یا مداخله جامع برای ارتقاء کیفیت زندگی سالمندان (با توجه به شرایط فرهنگی و بومی) طراحی کند. حیطه عاطفی (Affective Domain) • دریافت (Receiving): نسبت به اهمیت کیفیت زندگی سالمندان و چالش های آنان آگاه شده و به نیازهای آنان توجه نشان دهد. • واکنش (Responding): در بحث های کلاسی و کارهای گروهی مربوط به بهبود کیفیت زندگی سالمندان مشارکت فعال داشته باشد و نظرات خود را بیان کند. • ارزش گذاری (Valuing): برای ارتقاء کیفیت زندگی سالمندان ارزش قائل شود و نسبت به رعایت اصول اخلاقی و کرامت انسانی آنان متعهد		

باشد.

- سازماندهی ارزش‌ها (Organization): ارزش‌های حرفه‌ای خود را در راستای بهبود کیفیت زندگی سالمندان سازماندهی کند و بین اولویت‌های سلامت جسمی و روانی تعادل برقرار کند.
- درونی کردن ارزش‌ها (Characterization): به گونه‌ای عمل کند که توجه به کیفیت زندگی سالمندان به یک ارزش درونی و پایدار در عملکرد حرفه‌ای و شخصی او تبدیل شود.
- **حیطه روان حرکتی (Psychomotor Domain)**
- دریافت حسی (Perception): علائم و نشانه‌های کاهش کیفیت زندگی در سالمندان را از طریق مشاهده و معاینه (مثلاً تغییرات خلقی، کاهش تحرک) تشخیص دهد.
- آمادگی (Set): آمادگی لازم برای برقراری ارتباط مؤثر و انجام مصاحبه با سالمند را کسب کند.
- پاسخ هدایت‌شده (Guided Response): مهارت‌های پایه مصاحبه و تکمیل پرسشنامه‌های کیفیت زندگی را با راهنمایی استاد انجام دهد.
- پاسخ عادت‌شده (Mechanism): بتواند به‌طور مستقل و با اطمینان، ابزارهای سنجش کیفیت زندگی را در محیط‌های بالینی یا اجتماعی اجرا کند.
- عملکرد اتوماتیک (Complex Overt Response): مهارت انجام مصاحبه و تحلیل سریع نتایج را با دقت و سرعت بالا انجام دهد.

اساتید دوره:

نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	Email	میزان (درصد) مشارکت
معصومه صادقی پور رودسری	استادیار	Sadeqipur@yahoo.com	۱۰۰٪

وظایف و انتظارات از دانشجو:

۱	حضور فعال در کلاس داشته و در بحث‌های گروهی مربوط به مفاهیم کیفیت زندگی، ابعاد آن و چالش‌های سالمندان مشارکت کند. پاسخ به سوالات کلاسی و ارائه نظر در مورد مطالعات موردی (Case Study) ارائه‌شده توسط استاد
۲	مطالعه و ارائه خلاصه مقالات علمی (Article Review) دانشجو باید ۲ تا ۳ مقاله علمی معتبر (فارسی یا انگلیسی) در زمینه کیفیت زندگی سالمندان (ترجیحاً مرتبط با سرفصل‌های درس مانند ابزارهای سنجش یا مداخلات) مطالعه کرده و خلاصه‌ای از آن را به صورت شفاهی یا مکتوب ارائه دهد
۳	دانشجو می‌تواند به صورت فردی یا گروهی (۲-۳ نفره) یک پروژه کوچک انجام دهد؛ مصاحبه کوتاه با یک سالمند و ارزیابی کیفیت زندگی او با استفاده از یک پرسشنامه ساده. بررسی یک مداخله موفق (مثلاً ورزش، هنردرمانی، حمایت اجتماعی) و ارائه گزارش کوتاه از تأثیر آن بر کیفیت زندگی سالمندان. ارائه گزارش نهایی در قالب ۵-۷ اسلاید یا یک صفحه خلاصه.
۴	شرکت در ارزشیابی پایان ترم و آزمون‌های کلاسی (Assessment)

توضیح: برای تدوین وظایف دانشجو، به مثالهای زیر توجه فرمایید:

- حضور و مشارکت در کلیه برنامه‌های آموزشی
- انجام تکلیف‌های محوله توسط مدرسین دوره

روش آموزشی:

☒ حضوری	☐ مجازی	☐ ترکیبی
روش‌های یاددهی - یادگیری:		
☒ یادگیری با رویکرد سخنرانی بازخوردی	☐ یادگیری سیار	
☒ یادگیری مبتنی بر حل مسئله	☒ کلاس وارونه	
☐ یادگیری در گروههای کوچک	☐ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی	
☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده	☒ یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی	

☐ سایر ، نام ببرید:

وسایل کمک آموزشی:

✓ پروژکتور اسلاید

✓ وایت برد

☐ سایر ، نام ببرید: مقالات روز

توضیح: موارد مورد نظر را علامت بزنید.

نحوه ارزشیابی دانشجویان:

روش ارزشیابی	درصد از نمره کل که متعلق به این روش است
☐ حضور و مشارکت فعال	۱۰٪
☐ انجام بموقع تکالیف	۱۵٪
☐ ارائه کلاسی	۱۵٪
☐ آزمون میان ترم	—
☐ آزمون پایان ترم	۶۰٪
☐ سایر، نام ببرید:	
نوع آزمون:	
✓ چهار گزینه ای	✓ تشریحی ☐ جورکردنی گسترده ☐
☐ درست - نادرست	✓ کوتاه پاسخ ☐ سایر، نام ببرید:

محتوی آموزشی دوره

جلسه	عنوان یا موضوع	روش برگزاری حضور / مجازی	مدرس / مدرسین
۱	معارفه، آشنایی با طرح درس و پیش	حضور	دکتر صادقی پور
۲	آشنایی با تاریخچه و مفهوم کیفیت زندگی	#	#
۳	کیفیت زندگی سالمندان از منظر تئوری های اجتماعی	#	#
۴	ابعاد کیفیت زندگی سالمندان	#	#
۵	جنبه های اجتماعی کیفیت زندگی سالمندان	#	#
۶	محیط و کیفیت زندگی سالمندان	#	#
۷	سلامت روان در دوره سالمندی و کیفیت زندگی	#	#
۸	شهرنشینی، مدرنیته و کیفیت زندگی سالمندان	#	#
۹	معرفی ابزارها و پرسشنامه های موجود و نقد آنها	#	#
۱۰	نقد و بررسی مقالات و بحث درباره آنها	#	#

فهرست منابع:

الف) کتب: جان بوند و لین کورنر، کیفیت زندگی و سالمندان . نشر دانژه ترجمه سیدحسن محققى کمال. ۱۳۸۹

-Heidrun Mollenkopf and Alan Walker, Quality of life in old age; International and Multi-Disciplinary

Perspectives, Springer, 2007

-Nancy R. Hooyman and H. Asuman Kiyak. Social Gerontology: A Multidisciplinary Perspective, Pearson 10th edition, 2018

-Quality of Life and Person-Centered Care for Older People; Thomas Boggatz, Springer, 2020

-Fillit, H. M. et al, Brocklehurst's Textbook of Geriatric Medicine and Gerontology, 8th Edition, Elsevier

ب) مقالات به روز